

EXPOSICIONS

El Palau Robert explora totes les dimensions de Raimon Panikkar

Joan Safont

Foto: **Palau Robert**

Barcelona. Dijous, 11 d'octubre de 2018

5 minuts

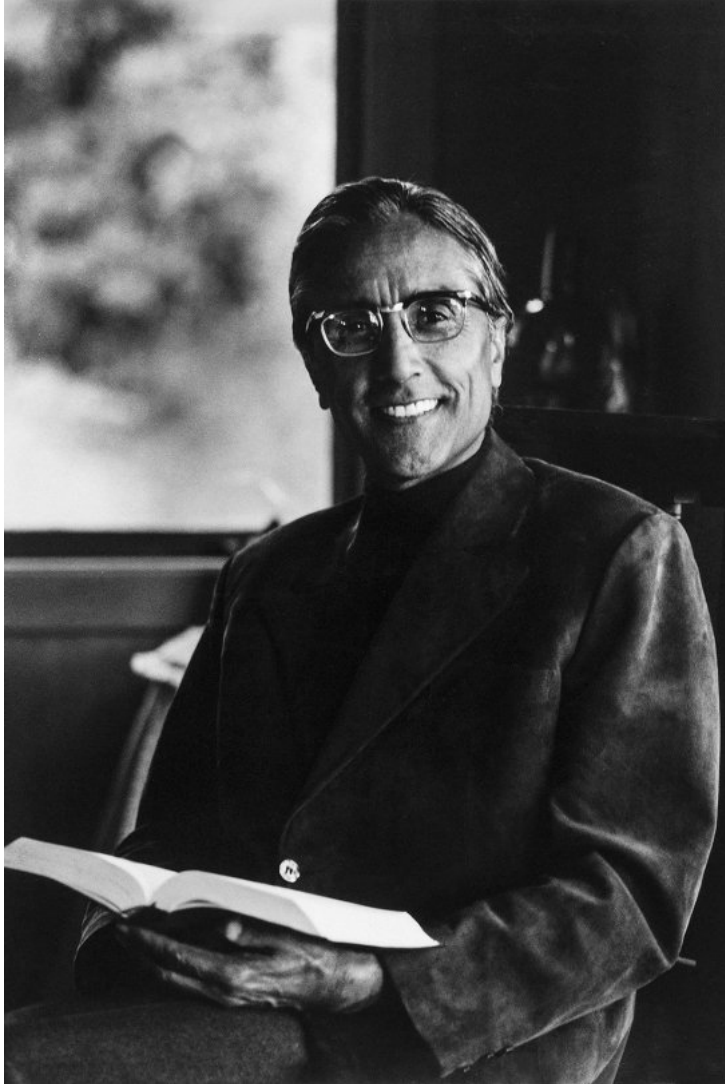
El **Palau Robert** i la **Institució de les Lletres Catalanes** presenten a partir d'aquest 11 d'octubre l'exposició ***Kosmos Panikkar***, com a activitat de l'**Any Raimon Panikkar** amb el qual la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona commemoren el naixement del filòsof català d'origen indi, personatge clau en la interculturalitat, el diàleg religiós i l'espiritualitat, el pensador català més important i influent des de **Ramon Llull**.

Kosmos, Anthropos i Theos

Ignasi Moreta, comissari de l'Any Panikkar, i **Xavier Serra Narciso** són els responsables d'una mostra que gira al voltant la idea de realitat cosmoteàndrica, extreta del pensament de Panikkar. Segons el pensador, la realitat és formada per tres dimensions: la còsmica, la humana i la divina, que no tenen cap ordre jeràrquic entre elles i són sempre presents a tot arreu. Per això l'exposició s'estructura en tres àmbits: *Kosmos*, *Anthropos* i *Theos*.

Aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment. [Més informació](#). [Acceptar i continuar](#)

Per a Panikkar per traspasar la superfície i anar a la profunditat, la realitat s'havia de veure amb els ulls de la sensibilitat, de intel·ligència i de l'espiritualitat. S'havia de mirar, pensar i contemplar. Kosmos, en aquest sentit, per ell volia dir creació, terra, corporalitat, comunitat, poble, acció, art, ritu, vida... Uns conceptes que a la primera sala s'exemplifiquen amb imatges de les diferents tradicions culturals que va conèixer Panikkar -des de Varanasi a Tavertet, del camí de Sant Jaume al Japó- amb Montserrat i la seva força sagrada i tel·lúrica com a centre. Un Montserrat amb el qual Panikkar va estar estretament lligat i que exemplifica aquesta força que Panikkar no cenyia només al santuari cristià, sinó a la natura i als ritus precristians. La darrera estança de la mostra, després de la dedicada a la biografia i l'obra, que correspon al diví, esdevé una sala de meditació, com una invitació al visitant a practicar aquest ritus, al qual Panikkar havia fet una aproximació molt seriosa.

A la Universitat de Califòrnia, Santa Bàrbara, 1974

Una família intercultural

"No escric sobre mi mateix, sinó que m'escric jo mateix. Cap dels meus escrits no ha nascut d'una simple especulació, sinó que tots són més aviat autobiogràfics és a dir, inspirats en una vida i en una praxi, i és tan sols posteriorment que han estat plasmats per escrit. No he viscut per escriure, però he escrit per viure d'una manera més conscient" assegurava Raimon Panikkar. Per això per a l'exposició els dos comissaris han utilitzat només textos de Panikkar, sense afegir altra cosa que els peus de foto corresponents a les imatges.

Anthropos és la part més gran i biogràfica de la mostra, que comença amb l'Stadium, una recreació de l'estudi i la biblioteca del filòsof -amb llibres de teologia, ciència, hinduisme, filosofia, literatura, etc., on destaquen sobre la taula les sis piles de textos manuscrits en les sis llengües en les que escrivia: català, castellà, anglès, francès, italià i alemany -llengües en les quals, a més, s'està publicant l'obra completa- els llibres sobre el ell i un mapamundi que relaciona els seus viatges constant arreu del món, cridat a donar conferències, impartir simposis i cursos, amb les seves agendes i fitxes d'estudis.

A la setèntima sala s'analiza el *bio i el cranhos de Panikkar* és a dir la vida i l'escriptura a través de 21 de 60 llibres publicats. En aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment. [Més informació.](#) [Acceptar i continuar](#)

Alemanya, provinent de la burgesia catalana i relacionada amb la intel·lectualitat noucentista, com Carles Riba o Jaume Bofill. Com testimonia una fotografia, els Riba, els Bofill i els Pàniker havien compartit estius a Viladrau.

Salvador, Merce, Raimon i Josep Maria Pàniker. Barcelona 1941

El rebel de l'Opus Dei

Perseguit durant la Guerra Civil per la seva consideració de catòlics i burgesos, la seva germana Mercè i ell estudien Química a Bonn, Alemanya. Tornat a Catalunya -en un llarg viatge des d'Alemanya en bicicleta- arran de conèixer a **Josepmaria Escrivà de Balaguer**, tot just acabada la guerra, decidirà fer-se capellà. La decisió de l'hereu causa un daltabaix a la família, i és l'origen remot d'alguns sonats enfrontaments amb el seu germà petit, l'escriptor i filòsof Salvador Pàniker.

La seva [llarga permanència al sí de l'Opus Dei](#), de 1941 al 1966, no està en cap moment exempta de moments de crisi. Des del principi és un sacerdot incòmode, amb un conflicte constant entre la seva ambició intel·lectual i acadèmica i la necessitat de l'apostolat que requereix la institució acabada de fundar. Doctorat en Ciències, Filosofia i Teologia, no encaixa a Madrid, ni a Salamanca, ni tampoc a Roma, i finalment l'any 1954 és enviat a l'Índia, el país d'origen del seu pare.

Amb el papa Pau VI a Roma, l'any 1966.

Cristià, hindú i budista

"Me'n vaig anar cristià, em vaig descobrir hindú i torno budista, sense haver deixat de ser mai cristià", explicava Panikkar sobre el xoc que li va produir el seu contacte amb l'Índia i la seva religiositat oriental. Allà hi descobreix els vedes als quals dedica deu anys d'estudi i trava amistat amb el sacerdot i místic francès **Henri Le Saux**, figura clau del diàleg entre hinduisme i el cristianisme.

recerca. Una benaurada angoixa que va donar lloc a una immensa obra on des del principi hi ha present la qüestió del diàleg religiós, l'ecumenisme i la interculturalitat ja experimentada a casa. De fet, com comenta el mateix Moreta, quan s'ordena capellà l'any 1946 Panikkar diu que ho fa "segons l'ordre de Melquisedec", en referència al sacerdot preabrahàmic i pagà que beneïx al patriarca bíblic.

Finalment l'any 1966 és **formalment expulsat de l'Opus Dei**. Dos anys abans havia tornat a l'Índia, on s'incardina a la diòcesis de Varanasi, on resideix al costat del Ganges. A partir d'aquí, el seu prestigi acadèmic no fa altra cosa que créixer: és convidat a donar classe a Harvard i nomenat catedràtic d'estudis religiosos a la Universitat de Califòrnia, a Santa Barbàra. Establert a Tavertet a partir dels anys 80, la seva figura pública esdevé molt present gràcies a entrevistes i aparicions als mitjans de comunicació que converteixen en popular un savi d'una trajectòria acadèmica i filosòfica gairebé inabastable. Com a dada que assenyalen els comissaris, en vida de Panikkar, que va morir a Tavertet l'any 2010, es van defensar fins a 40 tesis doctorals sobre la seva obra, a més de rebre nombrosos doctorats honoris causa, condecoracions i haver impartit una de les prestigioses Gifford Lectures, un reconeixement equivalent al "Premi Nobel del pensament".

Descobrint l'Índia en moto, l'any 1957.

L'exposició, que es podrà veure fins el 3 de febrer, es complementa amb un programa de conferències titulat "Viure el pensament de Raimon Panikkar", que pronunciaran diferents experts en l'obra panikkariana, amb l'acompanyament d'actuacions musicals, el 23 d'octubre, 13 i 27 de novembre i 11 de desembre. Tot per donar a conèixer totes les dimensions d'un pensador tan singular com decisiu.

COMMEMORACIONS

Tot un any per rellegir Raimon Panikkar

Joan Safont

PENSAMENT

El pluralisme religiós segons Raimon Panikkar

La Llanca

RELIGIÓ RAIMON PANIKKAR OPUS DEI FILOSOFIA PALAU ROBERT ÍNDIA

Les altres notícies